

PAC 1- CRÍTICA D'UN TEXT ETNOGRÀFIC

En aquest text etnogràfic, “*sóc fill dels Evuzok*” , ens trobem que l'**antropòleg** Lluís Mallart, d'origen català, ens fa partícips de la seva pròpia transformació interior que el va aproximar a n'aquest poble. El seu viatge inicial amb l'objectiu de transformar el poble Evuzok al cristianisme, es convertirà, poc a poc, amb un viatge iniciàtic cap una nova concepció entre les diferents cultures que el permet arribar a una comprensió més acurada del que representa pertànyer a una cultura diferent. Aquest fet, transforma a Mallart en un **antropòleg de caire humanista(versant que s'encarrega de l'interpretació de les cultures i dels significants culturals d'aquestes)** on a través del rigor científic, Mallart realitza un **treball de camp, emprant l'observació participant com a metodologia d'estudi.**

Encara que Mallart no té estudis d'antropologia, si be a llegit els **treballs de Lévi-Strauss, Durkheim i a Malinowski**, entre d'altres, és capaç de realitzar un estudi profund acompanyat de filmacions o enregistraments auditiu, i tal vegada, la seva falta de formació com antropòleg, li va permetre deixar les teories de banda i experimentar a través d'un aprenentatge vivencial l'apropament al poble Evuzok d'una forma més humana, el que li donar una major comprensió d'aquesta cultura. Així, deixant de **banda l'etnocentrisme (acte de veure i analitzar el món amb la mirada dels paràmetres de la pròpia cultura)** va acabar sent ell, el que es va convertir en fill dels Evuzok, en lloc de convertir-los al cristianisme. Mallart, demostra capacitat per observar l'**identitat cultural** dels Evuzok sense judicis, **aplicant també la participació i l'interrogatori tal com proposa Malinowski**, demostrant que el seu rol com antropòleg té més força que els introjectes de la pròpia cultura. **Les dissonàncies cognitives**, des de la perspectiva de l'**antropologia lingüística**, es veuen reflectides per les vivències que té Mallart, durant la seva convivència amb el poble Evuzok i en concret amb Tobies i les seves dues dones, on observa la poligínia com un procés normalitzat de la cultura Evuzok, fan que es plantegi que a rel d'aquesta experiència vital els desitjos d'aprofundir dins aquests estudis, per això, Mallart diu que **“fou convertit a l'antropologia”**, i decideix seguir la seva formació a França sota l'influència **de l'estructuralisme.**

L'antropòleg, per realitzar aquesta **observació participant**, es centre en l'estudi de la religió dels Evuzok conjuntament amb el coneixement que tenen aquest poble de les plantes i els seus usos medicinals, així com tot el que per ells representen

aquests **dos pilars (religió i les plantes) a la seva cultura**, afegint l'interacció i la barreja entre ambdues coses.

Mallart, conversa amb Baana Joseph, al capítol **“L'estudi de la religió Evuzok”** i amb una perspectiva comparativa entre les dues religions, cristiana i Evuzok, esdevé grans semblances. Encara que l'**etnocentrisme** de la nostra religió qualifiqui de demoníacs els **fetitxes** dels Evuzok, com són els ossos dels seus **avantpassats**, els cristians tenim **relíquies**, que bé a ser el mateix. Una altra semblança important entre les dues religions és el **dualisme entre el bé i el mal**, on es mostra a la religió Evuzok un nou **concepte que és el de l'Évu**, que es pot emprar per fer el bé o el mal, mentre que a la nostra religió serien els conceptes de pecador i sant els que representen els comportaments cap al bé i el mal. Els Evuzok fan **us dels rituals** per aconseguir una apropament i recolzament entre els membres del grup, cosa que també fem els cristians, per exemple, amb els funerals. Per als Evuzok, l'Évu seria similar a l'ànima del concepte cristià, per tant podem dir que creuen amb l'**animisme**, per ells, l'ànima ens acompanya tant a la vida com a la mort, i pot abandonar i tornar al cos contínuament, mentre que pel cristianisme això no és possible, ja que explica el **dualisme entre la vida i l'ànima-cos** i esdevé que l'ànima es presenta a la mort. Els Evuzok, rendeixen culte als **seus avantpassats**, i un bon exemple que reflexa aquests conceptes de la religió Evuzok seria l'història de quan es perd Amugu, segons aquest poble, la causa esdevé de que el pare no honra la mort de l'avi per quarta vegada.

Un altre aspecte interessant, resulta del que s'explica al **capítol “Vers la descoberta de l'altre medicina”** on es mostra la **simbologia d'aquest poble envers a la malaltia i la seva curació**. Segons ells, la causalitat de la malaltia ve determinada per l'Évú, el que **implica una reestructuració i nova organització interna i externa** que condueix cap a canvis a nivell personal i social, així doncs, per aquest poble, tenir una malaltia implica replantejar-se que estan fent ells per adquirir dita malaltia, o el que és el mateix, responsabilitzar-se del propi procés de malaltia, i actuar en conseqüència, fent els canvis necessaris segons les seves tradicions. Aquest text, ofereix una visió de convivència entre les medicines tradicionals i occidentals dins el món dels Evuzok, els quals, confien més en la seva pròpia medicina, que en l'occidental, fet que es mostra amb l'exemple de la mare del nen que mor de paludisme, que emprà la medicina occidental per confirmar el diagnòstic que ella ja sospitava, però que tracta al nen amb els remeis de la medicina del seu poble. El poble Evuzok, afirma que els occidentals, no **“saben tractat les malalties autòctones”** ja que afirmen que aquest tipus de medicina només tracta la malaltia física i ells pensen

que un malalt no només ho està físicament, sinó que la malaltia, no és més que un reflexa de com està l'ànima.

L'etnograf, fa ús en aquest capítol, del que podriem anomenar l'**antropologia lingüística**, corrent de la que Mallart fou un estudiós, demostrant així com aquesta corrent, **analitza el llenguatge des de la perspectiva de la estructura cultural i social, i a més, el condueix cap la recerca d'un significat sintàctic del context en el que s'empra** i les **interpretacions simbòliques** que es donen dins la cultura Evuzok, fet que també es veu reflectit al capítol de la religió amb el terme de la poliginia.

El millor exemple que trobem d'aquest fet és el terme de malaltia, que a nivell simbòlic es descrita com a "cucs que fan doblegar l'esquena", ja que els Evuzok, treballen amb un concepte que a dies d'avui comença a instaurar-se al mon occidental, ells descriuen la seva medicina com a tractament de la totalitat del ésser, una medicina integral i completa que treballa, cos, ànima i ment. Com al mon occidental, ells també tenen una classificació de les malalties segons la seva etiologia o segons es descrita, **categoria causal-categoria descriptiva**, manifestant que, aquelles declarades com a causals, podrien considerar-se màgiques i religioses **segons l'interpretació d'ordre social**. L'antropòleg, diu que hauran de ser tractades individualment, pel fet de que la causa pot ser diferent encara que hi hagi la mateixa descripció de la malaltia. Les considerades etiològiques per els Evuzok, son classificades en dos grups més, **les simples i les autòctones**, i les autòctones, son classificades a la vegada en **diürnes i nocturnes**, que fan referència a l'**ordre social**. Les diürnes, son considerades un càstig dels **avantpassats**, he indiquen que aquest ordre de la vida clànica ha estat alterat. Mentre que **les nocturnes, es relacionen en l'Evú (les diürnes no es relacionen amb l'Evú)**, pensen que **el que té un Evú antisocial ha de ser tractat per aquell que te un Evú de tipus social**.

En conclusió, podem dir que el **concepte de malaltia causal gira entorn al concepte d'Evú**, i que gràcies a aquest, "*la malaltia permet als homes pensar la societat, organitzar-la i reestructurar-la*". Per ells, el major reconeixement de prestigi i poder es adquirit a rel del coneixement, i reconegut socialment quan algun membre es anomenat **ngengang (gran medecinàire)**, que indica que és el que té més coneixement i per tant, el més indicat per vetllar per la seguretat i la prosperitat del seu país.

El que més curiós resulta, és la dificultat de la que parla Mallart al **capítol “e/ llenguatge de les plantes”** per adaptar-se als costums culinaris dels Evuzok, amb la finalitat de conèixer com preparen les seves medicines. La seva curiositat i ganes d'aprendre de una cultura no pròpia sense cap tipus de prejudicis, és el que fa de Mallart tot un professional, i és dins aquest capítol, que podem apreciar l'**ordre cognitiu i simbòlic emprat pel poble Evuzok** a l'hora de realitzar una classificació de les plantes. L'antropòleg ens endinsa cap una pèrdua de **simbolisme** a n'aquest nivell, causat per l'influència del primer mon, on l'arbre “*mebenga*”, que significa solitari perquè no hi creix res més on hi és, **a nivell simbòlic** es associat amb l'evu antisocial i la bruixeria.

Per finalitzar, podria dir que socialment es complicat no caure amb l'**etnocentrisme**, ja que baix el meu punt de vista, com a primer món, la tendència és a una acceptació i comprensió de paraula i no de fets, tots som molt tolerants i solidaris, però la majoria de vegades només feim un “com si” i en realitat, a l'hora de conviure amb cultures i ètnies diferents, és quan surt la nostra part etnocentriste i ens centrem més amb el que ens allunya per ser diferents, que amb el que podríem aprendre d'aquestes diferències. Aquest text, a part de ser un estudi antropològic, per mi va més enllà i puc dir que ha estat tot un exemple d'humilitat, qualitat que es mostra escassa al primer mon.

Bibliografia

MALLART, LL. (2007) [1992] *Sóc fill dels Evuzok. La vida d'un antropòleg al Camerún*.
Barcelona: Edicions La Campana
MODULS 1 i 2 “Fonaments antropologia social”